

...odgovarjajo svojim volivcem

DOLFKA BOŠTJANČIČ, zvezni poslanec
socialno zdravstvenega zbora skupščine SFRJ

Urejanje socialno zdravstvene zakonodaje

ČIM VEČJA DECENTRALIZACIJA IN DEMOKRATIZACIJA NAJ SE BOLJ UVELJAVI VOLJO DELOVNEGA ČLOVEKA V DELOVNI SKUPNOSTI IN KOMUNI

Konec leta 1964 sprejeti temeljni zakon o pokojninskem zavarovanju je vnesel v naše življenje mnogo povsem novih meril za pridobivanje določenih pravic. Med najvažnejšimi je mimo delovne dobe in starosti postal osebni dohodek izraz vrednosti vloženega dela vsakega posameznika odločujoč pri odmeri pokojnine. Zakon razen z revalorizacijo zagotavlja realno vrednost pokojnin v primeru, če le-ta zaradi znižanja tržnih cen pada.

Lani je prevladovala pri vseh, ki posredno ali neposredno sodelujemo v delu socialno zdravstvenega zbora, skrb, kako kar najbolje zagotoviti uresničevanje zakonitih določil in načel v praksi. Novi pokojninski zakon seveda ne rešuje vseh vprašanj in ne zadovoljuje vseh. Vse preteklo leto smo zato pozorno spremljali in proučevali mnoge pripombe in nasvete, tako da bomo lahko že v začetku novega leta obravnavali v zboru poročilo in oceno praktičnega uveljavljanja novega sistema. Nedvomno pa kažejo že sedanje izkušnje, da bomo morali pokojninski sistem še dalje izpopolnjevati.

Lansko leto je bilo tudi sicer po svoji dejavnosti izredno živo in uspešno. Nanj je odločujoče vplival VIII. kongres ZKJ in pospešena

preobrazba vsega našega gospodarstva in družbenega življenja ali, kakor jo imenujemo, »reforma«.

Mnoge predpise in zakone smo usklajevali z ustavnimi načeli ali, bolj rečeno, z doseženo stopnjo našega razvoja. V tem letu so bili sprejeti temeljni zakoni o delovnih razmerjih, o varstvu pri delu, o pokojninskem zavarovanju, o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja. Sprejeta je bila resolucija in nekateri zakoni o stanovanjski reformi itd.

Skratka, dela je bilo na pretek. Vse je bilo opravljeno z jasno namero nadaljnje krepitve socialističnih družbenih odnosov, ki so prav na socialno zdravstvenem področju izredno občutljivi. Prav zato so vredni vse naše pozornosti in prizadevanj.

NALOGE: STALNO SPOPOLNJEVANJE ZAKONSKIH PREDPISOV

V novem letu je pred nami mnogo načrtov in programov. Številne zakonske predpise, ki smo jih lani uskladili z ustavo, bo nujno pozorno spremljati, jih dopolnjevati in, če to življenje in praksa zahteva, tudi spremeniti. Zlasti velja to za zakon o invalidskem zavarovanju, zakon o zdravstvenem zavarovanju itd. Mnoge delovne organizacije predlagajo, da se preučijo nekatera določila, kot na pri-

mer: nadomestilo za čas bolezni, nadomestilo za prve tri dni bolezni, višina nadomestila v slučaju nesreč pri delu in poklicnih boleznih, vprašanje zdravljenja v naravnih zdraviliščih in podobno.

Med pomembnimi vprašanji, ki nujno kličejo po rešitvi, sta otroški dodatek in zagotovitev sredstev za otroško varstvo. Na dnevnem redu bo tudi zakon o stanovanjski pravici itd.

TEŽAVE: BORBA Z ZASTARELIMI STALIŠČI

Težav je veliko; že prejšnji odgovori kažejo nanje. Podobne so tistim, ki jih srečujemo povsod, v manjših ali večjih kolektivih. To so težave rasti, ko se novo prebija, a staro le nerado odstopa.

Vsi smo za čim večjo decentralizacijo in demokratizacijo, v kateri prihaja vse bolj do izraza delovni človek v delovni skupnosti in v komuni. Na žalost pa je v praksi večkrat drugače. In to je najtežje.

Za načela, ki smo jih sicer sprejeli v ustavi, v resolucijah VIII. kongresa ZKJ in v V. kongresu ZKS ter drugih dokumentih se bomo morali dosledneje zavzemati in biti odgovorni za to, kar delamo. Socialni zbori bi morali izgrajevati sistem, ki naj čim vzpodbudnejše vpliva na razreševanje socialno zdravstvenih vprašanj v vsaki republiki, kakor jih pogojuje stopnja komunalnega razvoja vsake občine posebej in družbene skupnosti kot celote.

JANEZ ZEMLJARIČ, zvezni poslanec organizacijsko političnega zbora skupščine SFRJ

Temeljito in vsestransko delo

MNOGO TEHTNIH RAZPRAV IN PREDLOGOV OB USKLAJEVANJU ZAKONOV Z NOVO USTAVO — OBSEŽNO DELO V SKRBI ZA OBČANA — NUJNOST IZBOLJŠANJA STIKOV MED POSLANCI, KOMUNO IN VOLIVCI

Organizacijsko-politični zbor zvezne skupščine je imel lani 8 sej, na katerih je samostojno ali skupaj z zveznim zborom obravnaval in sprejel 74 zakonov. Zbor je na svojih sejah obravnaval tudi nekatera vprašanja v zvezi s pripravljanjem statuten delovnih organizacij, aktualna vprašanja medobčinskega sodelovanja in razpravljal o kratkoročnem in dolgoročnem programu zbora.

Na prvi pogled kaže, da je imel zbor razmeroma malo sej in da je bila njegova dejavnost osredotočena predvsem na zakonodajno področje. Vendar navedeni podatki ne izražajo vse aktivnosti poslancev in zbora.

Kot v vseh drugih zbora naše zvezne skupščine je bilo tudi v organizacijsko-političnem zboru zelo veliko razprav, predlogov in polemike v odborih, komisijah in različnih delovnih skupinah, ki so pripravljale gradivo in obravnavale osnutke skupščinskih aktov samostojno ali skupaj z ustreznimi delovnimi telesi drugih, posebno zveznega zbora.

Temeljite in vsestranske

razprave v odborih in drugih delovnih skupinah, pred katerimi so posamezna vprašanja ali osnutke često obravnavali tudi v samoupravnih in drugih družbenih organizacijah, so omogočale bolj poglobljene in tehtnejše obravnave na sejah zbora in predvsem njegovo učinkovitejšo delovanje.

Pri analizi vsebine lanskega dela zbora je treba tudi upoštevati, da smo morali v prvih mesecih uskladiti še velik del veljavne zakonodaje z novo ustavo. Izvajanje gospodarske reforme v drugi polovici leta je prav tako narekovalo povečano zakonodajno dejavnost.

USKLAJEVANJE ZAKONOV Z USTAVO

Usklajevanje obstoječe zakonodaje z novo ustavo ni bila enostavna naloga. V razpravah o spremembah posameznih predpisov smo pogosto obravnavali mnoga načelna in konkretna vprašanja, ki so se odpirala v

vsakdanjem življenju in v samoupravni praksi. Nekatera od teh je zbor temeljiteje obravnaval tudi v okviru razprave o statutih delovnih organizacij in o medobčinskem sodelovanju.

ČAKA NAS ŠE OBSEŽNO DELO

Naš zbor je v preteklem letu opravil ogromno delo, vendar imam občutek, da ga v novem letu ne bo prav nič manj. Predvsem se bo moral zbor v tem letu bolj posvetiti tudi temeljnemu vprašanju samoupravljanja, družbenih razmerij in družbenega položaja občana. Spričo predvsem objektivnih okoliščin v preteklem letu nismo uspeli proučiti, izmenjati mnenj in izkušenj in po potrebi spre-

jeti ustreznih aktov ali sklepov o številnih družbeno-političnih vprašanjih. Mislim, da v tem smislu tudi še ni prišla do polnega izraza svojstvena funkcija našega zbora.

Odbori in delovne skupine so že začele proučevati številna vprašanja, ki so bila sicer že poprej v programu dela, a jih zbor ni uspel obravnavati. Naj navedem samo nekatere od teh tem:

EDO BRAJNIK, republiški poslanec republiškega zbora in član izvršnega sveta skupščine SRS

Uspešen korak naprej

NADALJNJE RAZVIJANJE IN UTRJEVANJE KOMUNALNEGA SISTEMA

Težko je govoriti o največjih uspehih, ki so bili lani doseženi v republiški skupščini SR Slovenije, kar zadeva nadaljnje utrjevanje komunalnega sistema, kakor ga zastavlja vaše vprašanje. Znano je, da tak sistem gradimo že vrsto let in da ga neprestano izpopolnjujemo ter da gre dejansko za dolgoročni proces.

Brez dvoma se je ta proces nadaljeval tudi v preteklem letu. Z odpravo okrajev v naši republiki so občine dobile večje pristojnosti. Pa ne samo to. V zadnjem letu so občine tudi v

večji meri kot v preteklosti udeležene pri delitvi skupnih proračunskih dohodkov, kar je hkrati z večjimi pristojnostmi občin pomemben činitelj pri utrjevanju našega komunalnega sistema.

— uresničevanje pravic občanov glede družbenega samoupravljanja in načelo javnosti v delu samoupravnih organov;

— prošnje, predlogi in pritožbe občanov;

— pravna pomoč občanom pri uresničevanju njihovih pravic;

— odgovornost javnih funkcij;

— organizacija in metode dela občinskih skupščin;

— uveljavljanje občinskih statuten;

— materialni položaj občin;

— odnosi med delovnimi organizacijami in občinsko skupščino ter drugimi organi občine;

— organizacija in funkcioniranje uprave in drugih upravnih služb z vidika uresničevanja pravic občanov;

— samoupravljanje in delitev po delu v delovnih organizacijah uprave;

— zaščita ustavnosti in zakonitosti;

— organizacija in delo poravnalnih svetov itd.

Sodim, da bodo razprave o teh vprašanjih v odborih, delovnih skupinah in na zasedanjih zbora bistveno pripomogle tudi k izboljševanju stikov med poslanci, volivci in samoupravnimi telesi v občinah. V tem pogledu doslej gotovo ne moremo biti povsem zadovoljni. Čeprav je vzrok vrsta objektivnih okoliščin (delovne dolžnosti poslancev samoupravnih zborov, razsežnost volivnih enot, vsestranska in obsežna aktivnost samoupravnih organov, družbeno političnih in družbenih organizacij itd.), postaja čedalje bolj očitno, da poslanec tudi v sami skupščini ne bo mogel dobro opravljati svoje dolžnosti, če ne bo bolj poznal vsakdanjih odnosov, problemov in interesov delovnih ljudi.

Ob koncu želim vsem občanom mnogo uspehov v letu 1966.

Vedno pomembnejša vloga neposrednih proizvajalcev

Vsekakor pa je to le eden od načinov utrjevanja komunalnega sistema. Vsa dogajanja v našem gospodarskem življenju so usmerjena na to, da s sredstvi razpolagajo neposredno proizvajalci. Razpolaganje s sredstvi za razširjeno reprodukcijo, vedno večje vključevanje v mednarodno gospodarstvo ipd. pa posredno krepi tudi materialno osnovo komun, ki bodo lahko v še večji meri prevzele tiste naloge, ki so jim namenjene z ustavo.

Gospodarska reforma je tako usmeritev poudarila in (Nadaljevanje na 4. strani)

Koliko novih naročnikov ste že zbrali v Vašem delovnem kolektivu?

Letna naročnina samo 3 nove dinarje